

lydt fra Kirken, eller hvad jeg antager, at der nærmest er tænkt paa, fra Gejstlighedens, fra Præsternes Side. Det er en stærk Røst, den er saa stærk, at den er skrigende, saa stærk, at den undertiden i mine Øren har haft en ret hæs Klang, men den har en Mangel, den er ikke harmonisk, der mangler Enhed, Røsten er forvirret. Det er allerede paavist af den højtærede Kirkeminister, og jeg skal paa dette Punkt udtale mig kort. Først kom der 855 Præster, endogsaa i Utide. Præsterne have jo et Ord, der siger, at de skulle tale baade i Tide og i Utide, og det vil jeg heller ikke laste dem for, men de mødte allerede, før Lovforslaget kom frem, og vilde have en kirkelig Kommission, der kun maatte bestaa af Rigsdagsmænd, Gejstligheden maatte ikke komme med. Saa kom Landemodernes Erklæring, de vilde have en Kirkedag, en Synode eller en kirkelig Forsamling. Der er imidlertid stor Forskel paa de to Ting. En Kirkekommission kan det overdrages til Ministeren at vælge, men den kan i mine Øjne aldrig være Udtrykket for Menigheden som saadan. Skulle vi derimod have en Kirkedag, saa maa det være en Forsamling valgt af det store Flertal af Kirkefolket. Det viser sig altsaa, at Røsten er stærk, men forvirret, og Røsten fra Odense, hvor der baade var Lægfolk og Præster til Stede, var lige saa forvirret. Nogle holdt paa en Kirkekommission, og andre sluttede i Grunden med at erklære, at de vilde helst have, at det blev, som det var. Fra dette Udgangspunkt vilde en Kommission ganske vist være paa sin Plads; faa vi den, saa kunne vi vente en Menneskealder eller to, inden vi komme ud af Stedet. Denne stærke Røst mener jeg altsaa ikke, at man skal tillægge alt for megen Betydning. Men saa lyder der en anden stærk Røst inden for Kirken for Tiden, og den lyder skærende og haard: Vi ville have vor Ret til Lovens yderste Bogstav! Denne Røst er ikke rar at høre paa, og den ligner heller ikke det danske Folks, men den kan naturligvis være berettiget, naar den intet kræver ud over, hvad der er dens lovlige Ret. Jeg har fra min Ungdom hørt en anden Røst inden for den danske Folkekirke, den har haft en mild og sagtomdig Klang, undertiden en ret vemodig Klang, det ligger i den danske Røst, men det er den, der har bragt os de smaa Fremskridt inden for vort folkekirkelige Liv. Det er denne Røst, der

har bragt os Loven om Sognebaandets Løsning, medens Gejstligheden stod op og var derimod. Det var denne stærke Røst — thi den var stærk trods det, at den tit havde en vemodig Klang — som skaffede os Fremskridt, det var den, som medførte, at vi fik Valgmenighedsloven i sin Tid, men det er ogsaa omtrent alt, hvad vi have faaet. Det er til denne Røst, jeg mener, vi skulle tage Hensyn, vi skulle se at faa den til at lyde klart, og det tror jeg ogsaa, vi kunne faa den til, men saa maa vi først give Lov til at lukke Munden op, ellers kommer den slet ikke til at lyde, og det er det, som de kirkelige Lovforslag gaa ud paa. Jeg skønner ikke rettere, end at disse Lovforslag ere Udtryk for en kirkelig Trang og for den Røst, som har lydt sagtomdig og stille og med Forventning, undertiden lidt vemodigt, fordi man har maattet vente saa længe. Jeg tror, at lytte vi efter den og vedtage disse Lovforslag, saa ville vi gavne Kirken og vinde os mange Venner i Befolkningen.

Saa nævnes det til Slutningen, at Forslagsstillerne i dette Ting have det Haab, at det andet Ting vil kunne gaa med her til. Det Haab har jeg ikke, det tror jeg ikke. Jeg tror, at dette Ting stiller for store Fordringer til det andet Ting. Jeg ved godt, hvorledes det skal begrundes, det skal begrundes paa den Maade, at selv om Folketinget ikke vil tage Hensyn til Præsternes Adresse og de andre Adresser fra i Fjor og til den stærke kirkelige Røst, som jeg nylig talte om, saa vil det tage Hensyn til dette Ting. Men hvad Hensyn tager dette Ting til det andet Ting, hvad Hensyn tager dette Ting til Folketingets Udtalelser? Folketinget vedtager Lovene og sender dem herop, og vi lade, som om vi ville have dem. Vi nedsætte et Udvalg, men det har ikke arbejdet, og det skulde ikke arbejde, det har kun lavet dette lille Forslag, der gaar ud paa at standse Lovforslagene. Hvor kan dette Ting saa vente, at Folketinget skal slaa en Streg over det, der er gjort i Fjor, at det skal skifte Mening, og det er dog det, der forlanges. Der forlanges ikke blot en almindelig Indrømmelse af Folketinget, thi havde det været Meningen, saa skulde dette Ting have begyndt med at arbejde paa Lovforslagene, forandret dem, hvor det fandt det nødvendigt, og saa sendt dem til Folketinget og henstillet, om det ikke vilde tage Hensyn til dets Mening. Det er der ikke Tale om; man siger til Folketinget: